

CZU 351.86

DOI 10.5281/zenodo.5069210

ORDINEA PUBLICĂ ȘI SECURITATEA CIVILĂ – UN NORMATIV AL CADRULUI JURIDIC ȘI INSTITUȚIONAL

Liliana CREANGĂ,

doctor în drept, conferențiar universitar

Mihaela BEJENARI,

asistent universitar

Ana-Maria REVENCO,

studentă

PUBLIC ORDER AND CIVIL SECURITY – A JURIDICAL AND INSTITUTIONAL NORMATIVE ORDER

Liliana CREANGĂ,

PhD, associate professor

Mihaela BEJENARI,

assistant professor

Ana-Maria REVENCO,

student

Securitatea statului și a societății, siguranța persoanei reprezintă valori sociale fundamentale. De existența și realizarea lor depinde normala desfășurare a activității statului în realizarea sarcinilor și funcțiilor care îi revin. Reglementarea relațiilor sociale, domnia legii și disciplina constituie adevăratele valori democratice.

Problema ordinii publice și a siguranței cetățeanului se pune în spațiul european, cu multă actualitate, fiind tot mai evidente preocupările factorilor de decizie în acest sens, dar, în egală măsură, și ale cetățenilor cărora le este din ce în ce mai greu să accepte climatul de insecuritate. De aceea, în centrul preocupărilor autorităților publice se află ordinea publică și siguranța cetățeanului, ca repere majore ce condiționează buna funcționare a organelor de stat abilitate.

Cuvinte-cheie: securitate, siguranță, relații sociale, democrație.

The security of the state and society, the security of the person are fundamental social values. Their existence and realization depend on the normal conduct of the state's activity in carrying out its tasks and functions. The regulation of social relations, the rule of law and discipline constitute true democratic values.

The issue of public order and citizen safety is being raised in the European area, with a lot of topicality, and the concerns of decision-makers in this regard are increasingly evident, but also of citizens who find it increasingly difficult to accept the climate of insecurity. Therefore, at the heart of the public authorities' concerns is public order and citizen safety, as major benchmarks that condition the proper functioning of the competent state bodies.

Keywords: security, safety, social relations, democracy.

Introducere. În istoria sa, Republica Moldova a trecut prin diverse transformări politico-juridice și social-economice, iar caracterul lor a demonstrat un adevăr cert: țara noastră se află într-un proces de transpunere în viață a celor mai bune practici europene și internaționale de afirmare a personalității umane și de consolidare a democrației.

Securitatea statului și a societății, siguranța persoanei constituie valori fundamentale, iar de existența și nestingherita lor realizare depinde normala desfășurare a activității statului în realizarea sarcinilor și funcțiilor care îi revin. Regle-

Introduction. The Republic of Moldova has undergone various political-legal and social-economic transformations in its history, and their character has demonstrated a certain truth: our country is in a process of transposing into life the best European and international practices of affirming human personality and strengthening democracy.

The security of the state and society, as well as that of the person, constitute fundamental values, and their existence and unhindered realization depend on the normal conduct of the state's activity in the performance of its tasks and func-

mentarea riguroasă a relațiilor sociale, așezarea întregii vieți sociale pe bazele trainice ale legalității, ale ordinii de drept reprezintă o cerință firească a democrației.

Problema ordinii publice și a siguranței cetățeanului este tratată în spațiul european, cu multă actualitate, fiind tot mai evidente preocupările factorilor de decizie în acest sens, dar, în egală măsură, și ale cetățenilor cărora le este din ce în ce mai greu să accepte climatul de insecuritate. De aceea în centrul preocupărilor autorităților publice se află ordinea publică și siguranța cetățeanului, ca repere majore ce condiționează buna funcționare a organelor de stat abilitate.

Ordinea publică viabilă într-o lume în schimbare permite consolidarea unei stabilități interne durabile și este rezultatul a două tendințe complementare [1]: prima este cea de continuitate, se bazează pe o anumită cultură a ordinii publice specifică sportului și pe evoluțiile interne ale sistemului de ordine și siguranță publică. Rezultat al modernizărilor succesive și al unei culturi specifice acestui spațiu, ordinea și siguranța publică au o tendință de echilibru. A doua tendință este cea de reformă, impusă de rolul schimbărilor care antrenează spațiul european și cel global. În cadrul acestei reforme, criteriul de interoperabilitate reprezintă o necesitate. Pentru realizarea acestei necesități, Republica Moldova trebuie să-și adapteze administrația și serviciile publice la standardele europene. Sistemul de ordine publică nu poate fi abordat izolat, el trebuie abordat din contextul internațional actual, în care opțiunea fundamentală este regionalizarea și globalizarea securității. Republica Moldova se află într-o zonă în care există tensiune și potențial pentru conflicte militare ce se pot extinde, dar mai ales, o acțiune importantă a criminalității organizate transfrontaliere, a permis evidențierea unor riscuri care țin de contextul regional. Chiar și ineficiența actului de guvernare în anumite domenii poate deveni o amenințare la adresa securității naționale. Problemele economice și financiare ale țării, cu repercusiuni asupra laturii sociale, au afectat și continuă să afecteze funcționarea societății.

Ordinea publică într-o societate modernă

În orice stat de drept, la baza activității sale

tions. The natural requirement of democracy is a rigorous regulation of social relations, the establishment of all social life on the enduring foundations of legality and the rule of law.

The issue of public order and citizen safety is being dealt with in the European area with a lot of topicality, and the concerns of decision-makers in this regard are increasingly evident, but also of citizens who find it increasingly difficult to accept the climate of insecurity. Therefore, the main public authorities' concerns are public order and citizen safety, as major benchmarks that condition the proper functioning of the competent state bodies.

Viable public order in a changing world allows the consolidation of sustainable internal stability and is the result of two complementary trends [1]: the first is that of continuity, which is based on a certain culture of public order specific to the sport and on internal developments of the public order and safety system. As a result of successive modernizations and a culture-specific to this space, public order and safety tend to balance. The second trend is that of reform, imposed by the role of changes that are driving the European and global space. In this reform, the interoperability criterion is a necessity. The Republic of Moldova must adapt its administration and public services to European standards in order to achieve this need. The public order system cannot be approached in isolation, it must be approached from the current international context, where the fundamental option is security regionalisation and globalisation. The Republic of Moldova is an area with tension and potential military conflicts can expand, but above all, an important action of cross-border organised crime has allowed the highlighting of risks related to the regional context. Even the inefficiency of governance activities in certain areas can become a threat to national security. The country's economic and financial problems, with repercussions on the social side, have affected and continue to affect the functioning of society.

1. Public order in a modern society

In any state of law, the Constitution is the basis of its activity, and any central or local pub-

stă Constituția, iar orice acțiune a autorităților publice centrale sau locale se desfășoară într-un cadru legal. Nu poate exista democrație fără apărarea și respectarea drepturilor omului, iar acestea se pot realiza numai într-un cadru sigur, de ordine și siguranță publică.

Pentru asigurarea climatului de normalitate, în care sintagma „ordine publică” își găsește expresie, statul își constituie instituții specifice, denumite în termeni generali forțe de ordine publică. Forțele însărcinate cu menținerea ordinii publice reprezintă un pilon sigur al liniștii sociale. Aceste forțe se confruntă cu diverse persoane, grupări, asociații etc. ce inițiază și dezvoltă acțiuni din ce în ce mai violente și mai bine organizate.

Ordinea publică constituie un ansamblu de reguli care organizează comportamentul indivizilor în societate, în mod special, în locurile publice, reguli care se materializează atât în norme morale, teologice, obiceiuri, tradiții și norme juridice, cât și în măsurile pe care societatea este în drept să le ia prin intermediul organelor sale abilitate împotriva indivizilor atunci când aceste reguli de conduită socială nu sunt respectate.

Ordinea publică este interpretată și ca stare de „legalitate, de echilibru și pace socială”, prin care se asigură liniștea publică, securitatea persoanei, a colectivităților și a bunurilor, sănătatea și morala publică, care permite exercitarea drepturilor și libertăților constituționale, precum și funcționarea structurilor specifice statului de drept.

Caracteristica principală a menținerii ordinii publice o constituie prevenirea, în care scop culegerea și valorificarea informațiilor este elementul esențial, alături de acțiunile privind asigurarea ordinii pe timpul întrunirilor și manifestațiilor publice de diferite tipuri.

Noile realități legate de menținerea ordinii publice impun, în contextul unei specializări și al unui profesionalism ridicat, dezvoltarea și transformarea permanentă a următoarelor capacități: capacitatea de informare, viteza de reacție, forța de reacție, controlul situației în timp și spațiu, gestionarea activității de comandă. Diversitatea elementelor componente impune existența unor principii de organizare, obligatorii pentru a asigura forțelor de securitate internă ordinea internă,

lic authorities' action is carried out within a legal framework. There can be no democracy without the defense and respect for human rights, and this can only be achieved in a safe, order and public security framework.

To ensure the climate of normality, in which the phrase “public order” finds expression, the State constitutes specific institutions, referred to in general terms as law enforcement bodies. These bodies being charged with maintaining public order are a sure basis of social peace. These bodies face various individuals, groups, associations, etc. who initiate and develop increasingly violent and well-organized actions.

Public order constitutes a set of rules that organize the behavior of individuals in society, especially in public places, rules that materialize both in moral, religious, customs and legal norms, as well as in measures that society is entitled to take through its competent bodies against individuals when these rules of social conduct are not respected.

Public order is also interpreted as a state of “legality, balance and social peace”, which ensures public peace, the security of the person, the communities and property, public health and morality, that allows also the exercise of constitutional rights and freedoms, as well as the functioning of structures specific to the rule of law.

The main feature of maintaining public order is prevention, in which the purpose of collecting and valuing information is the essential element, along with actions on ensuring order during meetings and public demonstrations of different types.

The new realities related to the maintenance of public order require, in the context of a specialty and high professionalism, a continuous development and increasing of the following skills: information skills, reaction speed, reaction force, control of the situation in time and space, management of the team activity. The diversity of the components requires the existence of organizational principles, mandatory to ensure the internal security forces, internal order, cohesion and efficiency.

These principles are: an adequate organiza-

coeziunea și eficiența necesare. Aceste principii sunt: adecvarea organizării forțelor, convergența eforturilor, specializarea, economia forțelor și mijloacelor, delimitarea, stabilitatea și continuitatea, stabilirea unor proporții juste între elementele de conducere, de execuție, de asigurare și logistică.

Importanța asigurării ordinii publice în stat este primordială: contribuie la respectarea și executarea legilor, a hotărârilor judecătorești, buna conviețuire în societate, precum și buna funcționare a serviciilor de stat, permite realizarea echilibrului bazat pe consensul social necesar funcționării optime a ansamblului social în condițiile reglementărilor juridice interne, consacării apărării și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a proprietății publice și private, garantează asigurarea condițiilor corespunzătoare edificării unui stat de drept.

Cu alte cuvinte, asigurarea ordinii publice reprezintă o necesitate socială, realizată prin activități specifice de organe speciale, forțele de ordine publică, ce reprezintă autorități deținând competențe și atribuții în materie de ordine publică și cărora, prin lege și prin alte acte normative, li se conferă sarcini în ocrotirea normelor de drept.

Din categoria organelor prin intermediul cărora se realizează aplicarea legilor face parte și poliția, considerat un „organ specializat al puterii executive însărcinat de legislația în vigoare să asigure pacea și liniștea publică, să apere societatea de orice manifestări violente, să identifice și să imobilizeze persoanele care manifestă un comportament ilicit aplicând măsuri de constrângere în modul prevăzut de lege” [2].

În același timp, în calitatea sa de autoritate publică, chemată să asigure aplicarea și respectarea legii, poliția este și un „instrument de control, dar și de represiune, în situațiile în care forța fizică devine necesară pentru impunerea ordinii de drept. În conformitate cu prevederile *Strategiei naționale în domeniul protecției intelectuale, menținerea securității publice* (Hotărârea Guvernului din 31 mai 2017) [3], se impune realizarea eficientă a măsurilor politice, organizaționale, social-economice, informaționale, de drept și alte măsuri în vederea: depistării, prevenirii, combaterii

tion of forces, a convergence of efforts, specialization, the economy of forces and means, delimitation, stability and continuity, the establishment of just proportions between the elements of leadership, execution, insurance and logistics.

The importance of ensuring public order in the state is absolute: it contributes to the observance and law enforcement, court decisions, good coexistence in society, as well as the proper functioning of state services and it allows the achievement of the balance based on the social consensus necessary for the optimal functioning of the society under the conditions of internal legal regulations, the consecration for the defense and respect for the fundamental rights and freedoms of citizens, public and private property, as well it guarantees the conditions appropriate to the edification of a rule of law.

In other words, assuring public order is a social necessity, carried out through specific activities of special bodies, law enforcement bodies, representing authorities and having powers to maintain and assure public order and so, their duty is to protect the rule of law by means of normative acts

The police is considered a “specialised body of the executive power responsible for the legislation in force, to ensure peace and quiet in force, to protect society from any violent manifestations, to identify and immobilize persons who manifest an illicit compartment by applying coercive measures in the manner prescribed by law” [2].

At the same time, the police, as a public authority, called upon to ensure the application and observance of the law, are also an “instrument of control, but also of repression, in situations where physical force becomes necessary for the law enforcement. In accordance with the National Strategy provisions in the field of intellectual protection and the maintenance of public security (Government Decision of 31 May 2017) [3], it is necessary to carry out effective political, organisational, social-economic, informational, legal and other measures with a view to: detect, prevent and combat terrorism and extremism, corruption, illegal circulation of narcotics and psychotropic substances, weapons, ammuni-

terrorismului și extremismului, corupției, circulației ilegale a substanțelor narcotice și psihotrope, a armelor, munițiilor, substanțelor explozive, organizării migrației ilegale, traficului de ființe umane, fie de alte atentate la drepturile și libertățile persoanei și cetățeanului, valori materiale și spirituale ale societății, obiecte de infrastructură ale Republicii Moldova de importanță critică și/sau potențial periculoase, prevenirii conflictelor sociale, prevenirii, eliminării și minimizării consecințelor unor situații excepționale provocate de om și de natură, fapte ce pot periclita viața și sănătatea persoanei, îmbunătățirii administrației publice în domeniul securității transportului.

Inspectoratul General al Poliției reprezintă unitatea centrală de administrare și control a Poliției, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care, în condițiile legii, apără drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei prin activități de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, prevenire, descoperire și investigare a infracțiunilor și contravențiilor [4].

2. Nivelul infracționalității în Republica Moldova

În ultimul timp, societatea abordează, tot mai frecvent, probleme ce țin de creșterea nivelului infracționist. Analiza datelor statistice însă, pentru perioada anilor 2016-2020, a cadrului legal aferent și altor surse demonstrează că tendința privind rata infracționalității este în scădere.

Conform definiției oferite de Biroul Național de Statistică: infracțiune este o faptă (acțiunea sau inacțiunea) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsa penală [5].

Actul legislativ de bază privind drepturile fundamentale ale omului, care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului penal, determină faptele ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor – este Codul penal al Republicii Moldova nr.985 din 18.04.2002 publicat în Monitorul Oficial al RM nr.72-74 din 14.04.2002 [6].

Biroul Național de Statistică prezintă informația privind nivelul infracționalității în anul 2020, elaborată pe baza datelor furnizate de Ministerul Afacerilor Interne, Agenția de Adminis-

tion, explosive substances, organization of illegal migration, trafficking in human beings, or other attacks on the rights and freedoms of the person and citizen, material and spiritual values of the society, infrastructure objects of the Republic of Moldova of critical and/or potentially dangerous importance, as well as to prevent social conflicts, eliminate and minimize the consequences of emergency situations caused by man and nature, facts that could endanger the life and health of the person, to improve the public administration to ensure of transport security.

The General Inspectorate of Police represents the central unit of administration and control of the Police, subordinated to the Ministry of Internal Affairs, which mission is to defend the fundamental rights and freedoms of the person through activities of maintaining, ensuring and restoring public order and security, prevention, discovery and investigation of crimes and misdemeanours [4].

2. The crime rate in the Republic of Moldova.

Recently, society is approaching more and more frequently problems related to the crime rate increasing. However, the analysis of crime statistics for the period 2016-2020 of the related legal framework and other sources shows that the trend regarding the crime rate is decreasing.

According to the definition provided by the National Bureau of Statistics: crime is a prejudicial act (action or inaction), provided by the criminal law, committed with guilt and punishable by criminal punishment [5].

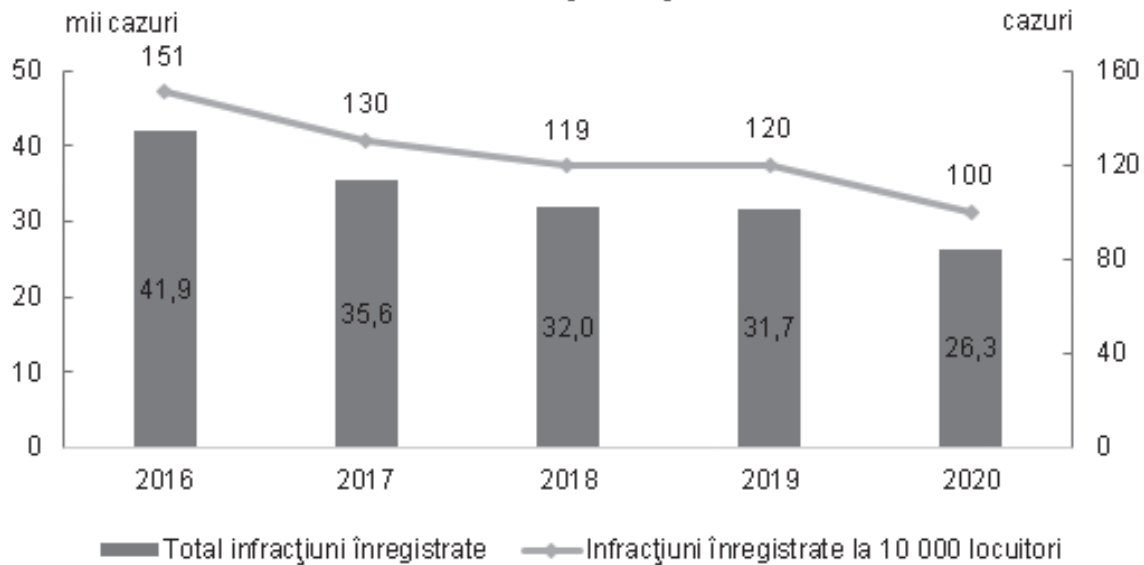
The basic legislative act on fundamental human rights, which includes legal norms that establish the principles and general and special provisions of criminal law, determines the facts that constitute crimes and provides penalties for criminals - is the Criminal Code of the Republic of Moldova no.985 of 18.04.2002 published in the Official Gazette of the Republic of Moldova no. 72-74 of 14.04.2002 [6].

The National Bureau of Statistics presents the information on the crime rate in 2020, based on data provided by the Ministry of Internal Af-

trare a Instanțelor Judecătorești, Administrația Națională a Penitenciarelor.

fairs, the Agency for the Administration of Courts, the National Administration of Penitentiaries.

Figura 1. Rata infracționalității, 2016-2020

Observăm că rata infracționalității înregistrată în perioada 2016-2020 este în scădere. Astfel, conform datelor Ministerului Afacerilor Interne, în anul 2020 pe teritoriul Republicii Moldova au fost înregistrate 26,3 mii infracțiuni, fiind în scădere cu 17,0% comparativ cu anul precedent și cu 37,2% comparativ cu anul 2016. Rata infracționalității în anul 2020 a constituit 100 infracțiuni la 10 mii locuitori, comparativ cu 120 infracțiuni în anul 2019 și 151 infracțiuni în anul 2016.

O altă sesizare este faptul că nivelul infracționalității este mai mare în mediul urban (58,6%). Fiecare a 3-a infracțiune a fost înregistrată în mun. Chișinău – 27,9%. Din numărul total de infracțiuni, în mun. Bălți au fost înregistrate 5,5% din total infracțiuni, în raionul Cahul – 3,8%, Orhei – 2,9% și Ialoveni – 2,6%.

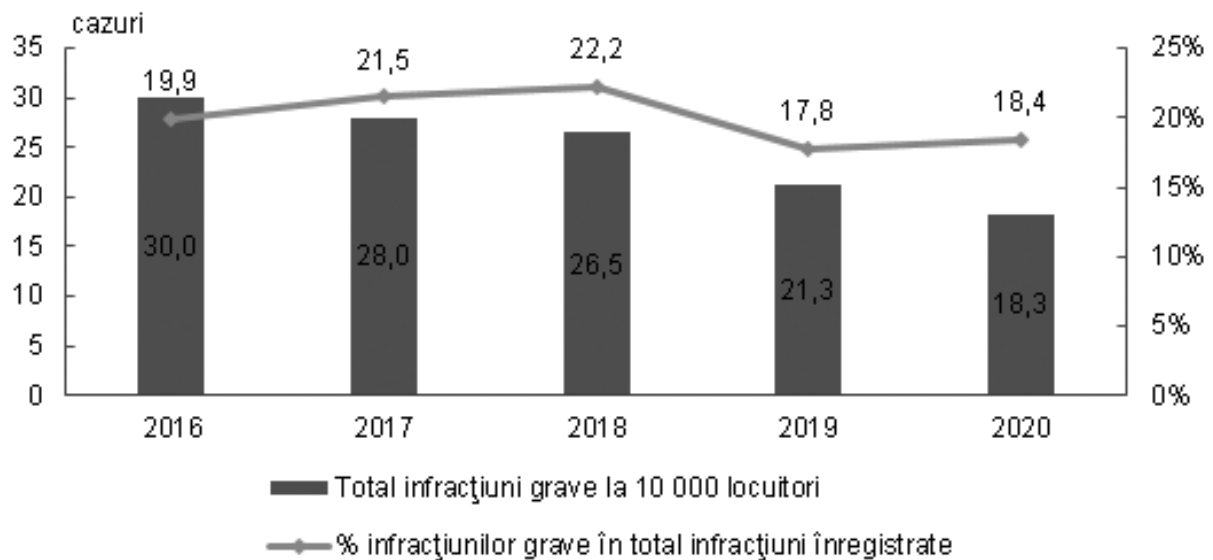
Din infracțiunile înregistrate, 18,4% au fost infracțiuni excepțional de grave, deosebit de grave și grave, inclusiv 2,7% au revenit infracțiunilor excepțional de grave și deosebit de grave, iar 15,7% – celor grave. În ultimii 5 ani s-a înregistrat o scădere a infracțiunilor excepțional de grave (-14,9%), deosebit de grave (-55,1%), a celor grave (-40,6%), mai puțin grave (-39,4%) și ușoare (-28,2%).

We notice that the crime rate registered in the period 2016 - 2020 is decreasing. Thus, according to the data of the Ministry of Internal Affairs, in 2020 on the territory of the Republic of Moldova were registered 26.3 thousand crimes, decreasing by 17.0% compared to the previous year and by 37.2% compared to 2016. The crime rate in the year 2020 constituted 100 crimes per 10 thousand inhabitants, compared to 120 crimes in 2019 and 151 crimes in 2016.

Another point is the fact that the crime rate is higher in urban areas (58.6%). Every third crime was registered in Chisinau - 27.9%. Out of the total number of crimes, in Bălți municipality, 5.5% of the total crimes were registered, in Cahul district - 3.8%, Orhei - 2.9% and Ialoveni - 2.6%.

Out of the registered crimes, 18.4% were exceptionally serious, particularly serious and serious crimes, including 2.7% for exceptionally serious and particularly serious crimes, and 15.7% for serious ones. In the last 5 years, there has been a decrease in exceptionally serious crimes (-14.9%), particularly serious crimes (-55.1%), serious crimes (-40.6%), less serious crimes (-39,4%) and light (-28.2%).

Figura 2. Ponderea infracțiunilor grave² în total infracțiuni înregistrate, 2016-2020

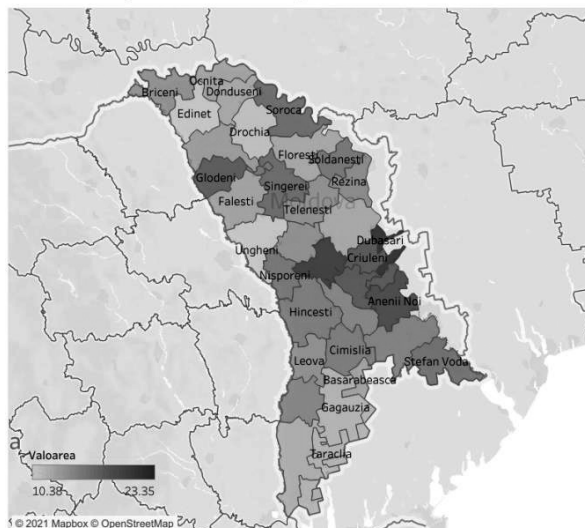

Fiecare a patra infracțiune înregistrată a fost săvârșită în locuri publice (25,2%). Cu aplicarea armelor de foc, explozivelor și grenadelor au fost înregistrate 88 infracțiuni, inclusiv: 22 cazuri de huliganism, 20 cazuri de vătămări intenționate și 12 cazuri de omor. Din numărul total de infracțiuni înregistrate, 11,7% au fost săvârșite de persoane în vârstă aptă de muncă, dar fără ocupație.

Numărul infracțiunilor săvârșite de minori este în descreștere [7].

În anul 2020 au fost înregistrate 606 infracțiuni săvârșite de către minori sau cu participarea acestora, ceea ce a constituit 2,3% din total infracțiuni înregistrate. Comparativ cu anul precedent s-a atestat o reducere cu 8,7% a infracțiunilor săvârșite de minori, în special a infracțiunilor contra patrimoniului. La 100 mii copii în vârstă de 0-17 ani au revenit 106 infracțiuni comise de minori comparativ cu 156 infracțiuni în anul 2016, când a fost înregistrat cel mai mare nivel al ratei infracționalității juvenile din ultimii 5 ani. Minorii, cel mai frecvent, au

Ponderea infracțiunilor excepțional de grave, deosebit de grave și grave în total infracțiuni, în anul 2020, %

Every fourth registered crime was committed in public places (25.2%). With the application of firearms, explosives and grenades, 88 crimes were registered, including 22 cases of hooliganism, 20 cases of intentional injuries and 12 cases of murder. Of the total number of registered crimes, 11.7% were committed by people of working age, but without occupation.

The number of crimes committed by minors is decreasing [7].

In 2020, 606 crimes committed by or with the participation of minors were registered, which constituted 2.3% of the total registered crimes. Compared to the previous year, there was an 8.7% reduction in juvenile delinquency, especially property crimes. There were 106 crimes committed by minors per 100 thousand children aged 0-17 compared to 156 crimes in 2016 when the highest level of juvenile delinquency rate in the last 5 years was recorded. Minors were most often involved in thefts - 56.3%, followed by rob-

fost implicați în săvârșirea furturilor – 56,3%, după care urmează jafurile – 6,6 % și huliganismul – 4,0%.

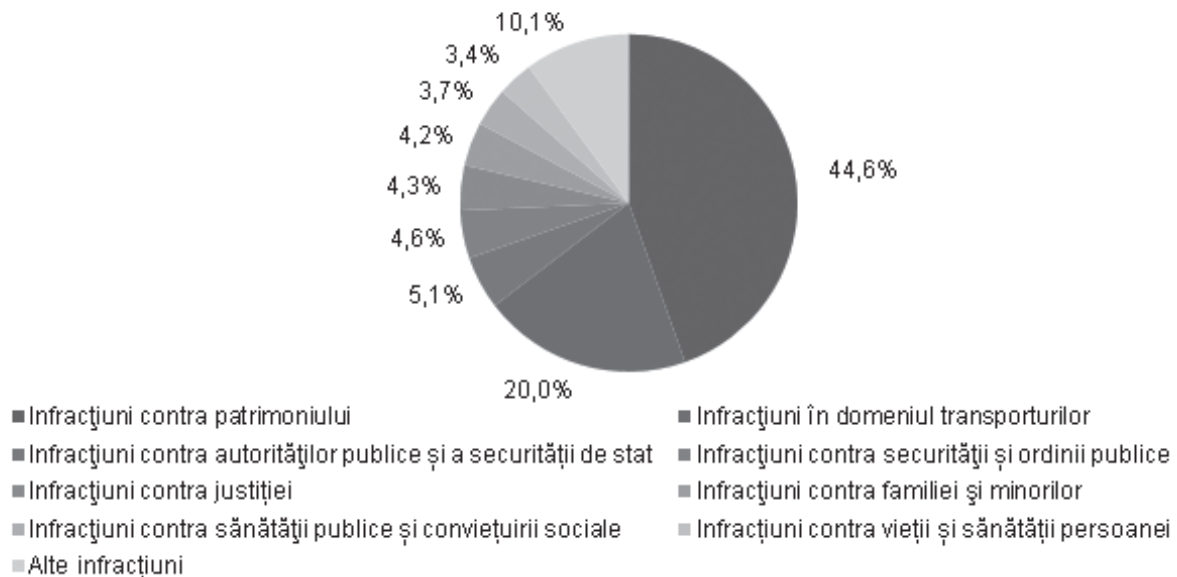
În structura infracțiunilor, fiecare a doua infracțiune înregistrată a fost contra patrimoniului (44,6%), după care au urmat infracțiunile în domeniul transporturilor (20,0%), infracțiunile contra autorităților publice (5,1%) și cele contra securității și ordinii publice (4,6%).

beries - 6.6% and hooliganism - 4.0%.

In the structure of crimes, every second recorded crime was against property (44.6%), followed by transport crimes (20.0%), crimes against public authorities (5.1%) and those against security, and public order (4.6%).

Every second person who died as a result of a crime suffered a car accident and almost every

Figura 3. Structura infracțiunilor înregistrate pe categorii de infracțiuni, în anul 2020

Fiecare a doua persoană decedată în urma infracțiunilor a suferit în urma unui accident rutier, iar aproape fiecare a patra – din cauza unui omor.

În anul 2020, numărul persoanelor decedate în urma infracțiunilor înregistrate a constituit 490 persoane. Astfel, fiecare a doua persoană a decedat în urma unui accident rutier (39,2%), 26,7% din cauza omorurilor și 10,4% din cauza vătămarilor intenționate. Cele mai multe persoane au decedat în urma infracțiunilor excepțional de grave, deosebit de grave și grave – 418 persoane.

Cel mai înalt nivel al infracționalității a fost înregistrat în rândul bărbaților, femeile constituind în numărul persoanelor care au comis infracțiuni – 7,7%. La 10 mii femei au revenit 7 femei care au comis infracțiuni, iar în cazul bărbaților acest indicator a constituit 95 bărbați [8].

Munca neremunerată în folosul comunității, privațiunea de libertate și condamnarea condiționată sunt principalele pedepse aplicate condamnaților.

fourth due to murder.

In 2020, the number of people who died as a result of registered crimes was of 490 people. Thus, every second person died as a result of a car accident (39.2%), 26.7% due to homicides and 10.4% due to intentional injuries. Most people died as a result of exceptionally serious, particularly serious and serious crimes - 418 people.

The highest level of crime was registered among men, women being in the number of persons who committed crimes - 7.7%. 7 thousand women who committed crimes returned to 10 thousand women, and in the case of men, this indicator was 95 men [8].

Community service, incarceration and probation are the main punishments applied to convicts.

In 2020, the following punishments were mainly applied: community service - 3754 people (39.9%), imprisonment - 2417 people (25.7%), probation - 2104 people (22.4%), fine - 1126

În anul 2020, preponderent au fost aplicate următoarele pedepse: munca neremunerată în folosul comunității – 3754 persoane (39,9%), închisoarea – 2417 persoane (25,7%), condamnarea condiționată – 2104 persoane (22,4%), amenda – 1126 (12,0%). În cazul minorilor a predominat condamnarea condiționată (44,0%), închisoarea (41,2%) și amenda (6,6%).

Asupra celor expuse mai sus, menționăm că numărul infracțiunilor scade sau crește pe parcursul timpului ca răspuns la o mare varietate de factori. Factorii economici (ex. șomajul, lipsa locurilor de muncă, închiderea unor întreprinderi, sărăcia etc.) joacă un rol important în formarea tendințelor în creșterea infracțiunilor. Consumul de alcool și șomajul par să influențeze numărul actelor de violență. Alte potențiale influențe la diferite niveluri ale infracțiunii includ disponibilitatea armelor, ratele familiilor separate, procentajele familiilor monoparentale care trăiesc în sărăcie, niveluri ale mobilității geografice și procentajul femeilor care fac parte din forța de muncă.

Concluzii. În calitate de concluzie, ținem să exprimăm convingerea că în pofida unor dificultăți cu care se confruntă poliția din Republica Moldova, aceasta înregistrează succese în vederea formării unui sistem eficient de menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice, demne de apreciat. Putem cu ușurință să vedem obiectivele realizate, și anume: consolidarea protecției persoanei, a siguranței societății și a statului pe fondul consolidării climatului de ordine și securitate publică, crearea sistemului integrat de ordine și securitate publică, apt să răspundă în timp util și eficace nevoilor persoanei, societății și statului.

Consolidarea capacităților de prevenire și combatere a criminalității va înregistra un indice înalt prin modernizarea metodelor, mijloacelor și indicatorilor de performanță utilizate. Acestea nu s-ar întâmpla dacă Republica Moldova nu ar pune în aplicare noile politici de personal pe linia recrutării, selectării, promovării, integrării și reconversiei socio-profesionale a angajaților din cadrul MAI.

(12.0%). In case of minors, probation (44.0%), imprisonment (41.2%) and fine (6.6%) prevailed.

Regarding the above, we mention that the number of crimes decreases or increases over time in response to a wide variety of factors. Economic factors (eg unemployment, lack of jobs, closure of enterprises, poverty, etc.) play an important role in shaping rising crime trends. Alcohol consumption and unemployment seem to influence the number of acts of violence. Other potential influences at different levels of crime include firearms availability, rates of separated families, percentages of single-parent families living in poverty, levels of geographic mobility, and the percentage of women in the workforce.

Conclusions. In conclusion, we would like to express our conviction that despite some difficulties faced by the police, the Republic of Moldova is successful in forming an efficient system of maintaining, ensuring and restoring public order, worthy of appreciation. We can easily see the objectives achieved, namely: enforcing person protection, as well as the society and the state security against the background of enforcing public order and security, creating the integrated system of public order and security, able to respond in a timely and effective way to the needs of the society and the state. Strengthening crime prevention and control skills will be possible by modernizing the methodology, means and performance indicators used. This would not happen if the Republic of Moldova did not implement the new personnel policies on recruitment, selection, promotion, integration and socio-professional reconversion of MIA employees.

Referințe bibliografice

Bibliographical references

1. Vlad (Ovedenie) Simona Nicoleta, Rezumat la teza de doctor: Implicațiile dinamicii mediului internațional asupra managementului ordinii publice. Evoluția și modernizarea cadrului legislativ național în context european și euroatlantic. București, 2017.
2. Legea nr.320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.
3. https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/intr20_71.pdf (vizionat la data 10.03.2021)
4. <https://ulim.md/sju/wpcontent/uploads/revista-SJU-3-4-2015-PavelVOICU.Men%C8%9Binereaasigurarea%C8%99irestabilirea-ordinii-publice-%E2%80%94obiectiv-de-baz%C4%83-al-poli%C8%9Biei.pdf> (Vizionat la data 14.03.2021)
5. Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova: Banca de date statistice, [Accesat la 13.03.2021], Disponibil: <http://www.statistica.gov.md/>.
6. Codul penal al Republicii Moldova nr.985 din 18.04.2002 publicat în Monitorul Oficial al RM nr.72-74 din 14.04.2002.
7. Munteanu Anatolie., Rusu Svetlana., Varcariuc Olga, Manualul funcționarului public în domeniul drepturilor omului, Ediția Chișinău, 2009.
8. Promo-lex., Ghid practic: Monitorizarea activității colaboratorilor de poliție vizibili aflați în contact direct cu populația, Chișinău, 2013.

Despre autori:

Liliana CREANGĂ

doctor în drept, conferențiar universitar,
Catedra „Drept public și securitate a frontierei”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM
e-mail: creanga_liliana@gmail.ru

Mihaela BEJENARI

asistent universitar,
Catedra „Drept privat”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM
e-mail: mihaela.bejenari26@gmail.com

Ana-Maria REVENCO

anul I de studii,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI
e-mail: revenco.annamaria@gmail.com

About authors:

Liliana CREANGĂ

PhD, Associate Professor,
“Public Law and Border Security” Chair,
Academy “Ștefan cel Mare” of MIA
e-mail: creanga_liliana@gmail.ru

Mihaela BEJENARI

assistant professor,
Department of Private Law
Academy „Ștefan cel Mare” of MIA
e-mail: mihaela.bejenari26@gmail.com

Ana-Maria REVENCO

the year I of study,
Academy „Ștefan cel Mare” of MIA
e-mail: revenco.annamaria@gmail.com